

Politik Bilim

Çin'in Yenilik Yolu...

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; harunaykutgoker@gmail.com

Geçen hafta Akyos bu köşede soruyordu: “Bir oya ne sığar?” Biraz umut sığıdı galiba...

Başlık, Haluk (Tosun) Hocanın çantama koyduğu, 2015 yayını bir kitabın adı: **China's Path to Innovation**... Hoca bir kitap verdi mi, bileceksiniz ki bu bir ev ödevidir; o kitap incelenecektir. Ödevimi yapmaya çalışayım: Yazarı Xiolan Fu, bir bilim kadını... Oxford Üniversitesi'nde Teknoloji ve Uluslararası Kalkınma Profesörü... 'Kalkınma için Teknoloji ve Yönetimi Merkezi'nin kurucu direktörü... 'Yenilik, teknoloji ve sanayileşme', 'doğrudan yabancı yatırımlar ve ekonomik gelişme', 'yükselen Asya ekonomileri' başlıca araştırma konuları... Bu kitabında Çin'in yenilikçilikte yetkinleşmek için izlediği yolu inceliyor. Üniversite-Sanayi İşbirliği Merkezleri Platformu'nun, bu yazının yayımlanmasından hemen önce, 9-10 Haziran'da, Konya'da yapmış olacağı “Geçmişten Geleceğe Sürdürülebilir Üniversite Sanayi İşbirliği” konulu kongreyi vesile ederek, bugün size, kitapta ele alınan konulardan biri olan **Çin'in üniversite-sanayi işbirliği deneyiminden** söz edeceğim.

İncelemeye göre, Çin'de sanayinin Çin üniversiteleri ile yaptığı işbirliğinin, uç teknolojilerin yayınmasında (difüzyon), ayrıca **ülke ya da firma düzeyinde yaratıcı yenilikler** ortaya konmasında önemli rolü var... Ancak bu işbirliğinin, Birleşik Krallık'ta gözlenen durumun tam aksine, Çin'in **dünyada ses getiren yenilikler** ortaya koymasındaki rolü sınırlı kalmış... Oysa gelişmiş bir sanayi ülkesi olan Birleşik Krallık'ta, firmaların dünya çapındaki yeniliklerinde ülkenin üniversitelerinin oynadığı rol belirleyici...

Yabancı üniversitelerle yapılan uluslararası işbirliklerinin ise, Çin firmalarının dünya çapında yenilik yapabilme yeteneklerinin gelişmesi açısından verimli sonuçlar doğurduğu görülmüş. Özellikle de, Doğu Asya'nın Hong Kong, Tayvan, Singapur ve Kore gibi yeni sanayileşmiş ekonomilerinin ve Batı'nın gelişmiş sanayi ülkeleri dışında kalan, örneğin Rusya, Brezilya, Hindistan ve Avustralya gibi ülkelerin üniversiteleriyle yapılan işbirliklerinin bu konudaki katkıları büyük olmuş. Bu noktada ortaya çıkan sonuç bir hayli çarpıcı... Görülmüş ki, Batı'nın gelişmiş sanayi ülkelerinin üniversiteleriyle yapılan işbirliklerinden beklenen düzeyde yarar sağlanamıyor. Oysa sayılan ülke üniversiteleri ile yapılan işbirlikleri Çin firmalarının yenilikçilikte yetkinleşmeleri açısından çok daha etkin sonuçlar doğuruyor ve daha verimli oluyor.

Açıkçası, varılan sonuç şu: Ülkeler arasındaki teknolojik ve kültürel farklar büyüdükçe bilgi ve deneyim aktarımı zorlaşıyor ve geriden gelen ülkeler bu aktarımdan bekledikleri yararı istedikleri düzeyde sağlayamıyorlar. Oysa Çin deneyiminde görüldüğü gibi, ekonomi ve teknolojiye birbirleriyle karşılaştırılabilir konumda olan ve benzer kültürleri paylaşan ülkelerin üniversitelerinden, geriden gelen ülke sanayilerinin küresel bilgi kaynağı olarak sağladıkları yarar dünyada ses getirecek düzeyde yenilikçilik becerisinin kazılması açısından daha büyük oluyor. Ama kültür farkları meselesi bir yana, Çin firmaları uluslararasılaştıkça yabancı üniversitelerle kurdukları bağlar da giderek artıyor...

Çıkarılan bu sonuçlara ek olarak altı çizilen bir diğer noktaysa, Çin'de yenilikçi firmaların yenilikçilik ortağı olarak en çok üniversiteleri görüyor olmaları... Üniversiteyle işbirliği yaptıklarını belirten firmaların büyük bir çoğunluğunun, bu işbirliğinde, devletin izlediği güçlü bir politikayla birlikte Çin'in bilim ve teknoloji sistemini pazardan gelen taleplere açan reformun belirleyici etkisi olduğuna işaret etmeleri kayda değer bir diğer nokta...

Çin'in izlediği yenilik yoluyla ilgili olarak kitapta değinilen diğer konuları da, gerekirse ileride konuşuruz. Ama ondan önce Haluk Hoca'nın verdiği başka bir ev ödevinden, sonra da Sayın Arslan B. Sanır'ın değerli bir çalışmasından söz edeceğim.

CBT. 12 Haziran 2015